

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

P8_TA(2017)0316

Wspieranie spójności i rozwoju w regionach najbardziej oddalonych UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie promowania spójności i rozwoju w regionach najbardziej oddalonych UE: wykonanie art. 349 TFUE (2016/2250(INI))

(2018/C 334/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 52 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), który w ust. 1 stanowi, że Traktaty stosuje się do państw członkowskich, a w ust. 2, że terytorialny zakres stosowania Traktatów określony jest szczegółowo w art. 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 355 akapit pierwszy pkt 1 TFUE zmieniony decyzją Rady Europejskiej z dnia 29 października 2010 r. w sprawie zmiany wobec Unii Europejskiej statusu wyspy Saint-Barthélemy (2010/718/UE) i decyzją Rady Europejskiej z dnia 11 lipca 2012 r. w sprawie zmiany statusu Majotty względem Unii Europejskiej (2012/419/UE), który stanowi, że postanowienia Traktatów stosuje się do regionów najbardziej oddalonych, zgodnie z art. 349 TFUE,
- uwzględniając art. 349 TFUE, w którym uznaje się szczególny status regionów najbardziej oddalonych, przewiduje się, że przyjęte mają być „specyficzne środki zmierzające w szczególności do określenia warunków stosowania Traktatów do tych regionów, w tym wspólnych polityk” oraz stanowi się, że środki te dotyczą w szczególności, ale nie wyłącznie, „polityk celnych i handlowych, polityki fiskalnej, stref wolnocłowych, polityk w dziedzinach rolnictwa i rybołówstwa, warunków zaopatrzenia w surowce i dobra konsumpcyjne pierwszej potrzeby, pomocy państwowej i warunków dostępu do funduszy strukturalnych oraz programów horyzontalnych Unii”,
- uwzględniając art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, który przewiduje, że pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów najbardziej oddalonych może być zgodna z rynkiem wewnętrznym;
- uwzględniając tytuł XVIII TFUE, który stawia za cel spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz określa strukturalne instrumenty finansowe służące osiągnięciu tego celu,
- uwzględniając art. 7 TFUE, który stanowi, że Unia zapewnia spójność swoich poszczególnych polityk i działań z uwzględnieniem wszystkich swoich celów i zgodnie z zasadą przyznania kompetencji,
- uwzględniając wszystkie komunikaty Komisji Europejskiej w sprawie regionów najbardziej oddalonych,
- uwzględniając wszystkie swoje rezolucje w sprawie regionów najbardziej oddalonych, w szczególności swoją rezolucję z dnia 18 kwietnia 2012 r. sporządzoną przez posła Nuna Teixeira w sprawie roli polityki spójności w najbardziej oddalonych regionach UE w kontekście strategii „Europa 2020”⁽¹⁾, a także swoją rezolucję z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie optymalnego rozwijania potencjału regionów najbardziej oddalonych poprzez tworzenie synergii między funduszami strukturalnymi i innymi programami Unii Europejskiej⁽²⁾,
- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 grudnia 2015 r.⁽³⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie realizacji programu szczególnych opcji na rzecz rolnictwa regionów najbardziej oddalonych w Unii (POSEI) (COM(2016)0797),
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unowocześnienie unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa” (COM(2012)0209),

⁽¹⁾ Dz.U. C 258 E z 7.9.2013, s. 1.

⁽²⁾ Teksty przyjęte w tym dniu, P7_TA(2014)0133.

⁽³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 grudnia 2015 r., Parlament i Komisja/Rada, sprawy połączone od C-132/14 do C-136/14, ECLI:EU:C:2015:813.

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

- uwzględniając memorandum podpisane w dniu 5 marca 1999 r. w Kajennie przez regiony najbardziej oddalone, uzupełnione wspólnym memorandum Hiszpanii, Francji, Portugalii i regionów najbardziej oddalonych podpisanym w maju 2010 r. i przewidującym, że UE powinna promować zrównoważony rozwój regionów najbardziej oddalonych, korzystając z licznych atutów naturalnych i kulturowych regionów najbardziej oddalonych, przy jednoczesnym promowaniu zasad równości szans, partnerstwa, proporcjonalności i spójności polityki UE,
  - uwzględniając deklarację końcową przyjętą podczas 21. konferencji prezydentów regionów najbardziej oddalonych Unii Europejskiej w dniach 22–23 września 2016 r., a także wspólne memorandum regionów najbardziej oddalonych podpisane przy okazji 4. forum regionów najbardziej oddalonych UE, które odbyło się w dniach 30–31 marca 2017 r. w Brukseli,
  - uwzględniając rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu ⁽¹⁾,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinię Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0226/2017),
- A. mając na uwadze, że w art. 349 TFUE uznaje się szczególną sytuację gospodarczą i społeczną regionów najbardziej oddalonych pogorszoną pod względem strukturalnym przez szereg czynników (takich jak oddalenie, charakter wyspiarski, niewielka powierzchnia, trudne uwarunkowania topograficzne i klimatyczne, zależność gospodarcza od niewielkiej liczby produktów), których trwałość i łączne występowanie poważnie szkodzą rozwojowi tych regionów;
- B. mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości w składzie wielkiej izby w kluczowym wyroku z dnia 15 grudnia 2015 r. przedstawił szczegółową wykładnię art. 349 TFUE;
- C. mając na uwadze, że w wyroku tym Trybunał potwierdza w szczególności, że podstawą prawną przyjęcia aktów mających na celu wdrożenie szczególnych środków na rzecz regionów najbardziej oddalonych może być art. 349 oraz że ta podstawa prawna umożliwia odroczenie stosowania zarówno prawa pierwotnego, jak i prawa wtórnego, jak również że wykaz dziedzin objętych zakresem stosowania art. 349 nie jest wyczerpujący, ponieważ „autorzy traktatu FUE nie zamierzali ustalić wyczerpującego wykazu rodzajów środków, które mogą być przyjmowane na podstawie tego artykułu”;
- D. mając na uwadze, że jeśli chodzi o zastosowanie Traktatów UE do regionów najbardziej oddalonych, art. 52 TUE oraz art. 349 i 355 TFUE są ze sobą powiązane, że na mocy art. 355 akapit pierwszy pkt 1 TFUE postanowienia Traktatów stosuje się do regionów najbardziej oddalonych zgodnie z art. 349 TFUE oraz że powyższe odniesienie do Traktatów obejmuje również prawo wtórne;
- E. mając na uwadze, że art. 349 TFUE należy odczytywać w połączeniu z innymi artykułami Traktatu, a w szczególności z art. 7, który stanowi, że „Unia zapewnia spójność swoich poszczególnych polityk i działań, uwzględniając wszystkie swoje cele”;
- F. mając na uwadze, że zasady równości i niedyskryminacji uzasadniają odmienne traktowanie w przypadku różnych sytuacji, aby umożliwić ostatecznie równość w stosowaniu prawa unijnego;
- G. mając na uwadze, że art. 349 TFUE ma na celu zapewnienie rozwoju regionów najbardziej oddalonych, włączenie tych regionów tak do przestrzeni europejskiej, jak i do przestrzeni geograficznej, w której znajdują się te regiony, umożliwiając im czerpanie korzyści ze strategii politycznych i, w stosownych przypadkach, specyficznych środków dostosowanych do ich realiów i potrzeb;
- H. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone zajmują uprzywilejowane miejsce w dziedzinie geostrategii i badań związanych ze zmianą klimatu i różnorodnością biologiczną;

⁽¹⁾ Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1.

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

- I. mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami Komisji „niebieska” gospodarka UE odpowiada za około 5,4 mln miejsc pracy i wartość dodaną brutto wynoszącą około 500 mld EUR rocznie;
  1. przypomina, że na mocy art. 7 TUE powierza się Komisji rolę strażniczki Traktatów; podkreśla, że regiony najbardziej oddalone są w pełni zintegrowane z Unią Europejską i włączone w jej porządek prawny, a ich specyficzna sytuacja została uznana w Traktatach, w szczególności w art. 349 TFUE, który ustanawia zasadę i prawo wprowadzania dostosowań odnoszących się do różnych strategii politycznych Unii;
  2. podkreśla, że pomimo głównego utrudnienia, jakie stanowi ich oddalenie geograficzne od Unii, regiony najbardziej oddalone czerpią również korzyści z kilku ważnych atutów takich jak potencjał w zakresie rozwoju działalności związanej z turystyką, „niebieski” wzrost, eksploatacja istotnych odnawialnych źródeł energii, rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym oraz waloryzacja ich bogatego dziedzictwa naturalnego i ogromnej różnorodności biologicznej;
  3. uważa, że art. 349 TFUE był stosowany w ograniczony sposób i że można go interpretować w bardziej innowacyjny i pozytywny sposób, w szczególności do celów tworzenia doraźnych programów i nowych szczegółowych strategii politycznych opierających się na atutach regionów najbardziej oddalonych, w celu dostarczenia im środków i ich wykorzystania, zwłaszcza w takich dziedzinach jak odnawialne źródła energii, „niebieski” wzrost, badania i rozwój, zrównoważona turystyka, ochrona różnorodności biologicznej czy dostosowanie do zmiany klimatu; przypomina w tym kontekście, że Unia odgrywa rolę w umożliwianiu regionom najbardziej oddalonym pokonania piętrzących się przed nimi trudności i wykorzystania własnych atutów, ale podkreśla jednocześnie, że poszczególne państwa członkowskie muszą ponosić większą odpowiedzialność za wykorzystanie instrumentów UE, które mogą wspierać je w zapewnianiu zrównoważonego rozwoju regionów najbardziej oddalonych;

Aktualna sytuacja w zakresie wykonania art. 349 TFUE

4. wyraża zaniepokojenie faktem, że artykuły Traktatów dotyczące regionów najbardziej oddalonych nie były dotychczas wdrażane w największym możliwym zakresie, co ogranicza zdolność tych regionów do czerpania pełnych korzyści z przynależności do Unii oraz do poprawy własnej konkurencyjności w ich poszczególnych obszarach geograficznych;
5. uważa, że szerszy zakres wykonania art. 349 TFUE pozwoliłoby na lepszą integrację regionów najbardziej oddalonych z Unią oraz na ich rozwój i budowanie własnego potencjału przy pełnym uwzględnieniu ich specyfiki i ograniczeń strukturalnych, lecz również ich atutów;
6. przypomina, że wolą polityczną prawodawców w toku opracowywania art. 299 akapit drugi, a następnie art. 349 TFUE było wprowadzenie całościowej strategii opartej na środkach przyjmowanych w ramach różnych strategii politycznych i instrumentów;
7. przypomina, że program szczególnych opcji na rzecz regionów oddalonych i wyspiarskich (POSEI) jest programem, który w pełni uwzględnia specyficzne uwarunkowania regionów najbardziej oddalonych dzięki osobnemu rozporządzeniu umocowanemu zarówno w art. 349 TFUE, jak i art. 42 akapit pierwszy i art. 43 ust. 2, który uznaje podwójną zasadę przynależności regionów najbardziej oddalonych do Unii oraz pełnego dostosowania wspólnej polityki europejskiej do realiów regionów najbardziej oddalonych; przypomina również, że kluczowe jest, by taki program był realizowany oraz by rozważyć możliwość wprowadzenia nowych programów POSEI dotyczących innych dziedzin polityki unijnej;
8. uważa, że powodzenie programu POSEI wymaga utrzymania szczegółowych postanowień dotyczących regionów najbardziej oddalonych, a nie ich wkomponowania w europejskie programy horyzontalne;
9. odnotowuje, że Komisja przyjęła szereg komunikatów dotyczących regionów najbardziej oddalonych; ubolewa, że dotychczas różne europejskie strategie dla regionów najbardziej oddalonych wdrożono w praktyce i zrealizowano jedynie częściowo;
10. wzywa obecnie Komisję do przedstawienia planu działania, z towarzyszącymi mu w razie potrzeby inicjatywami ustawodawczymi, umożliwiającymi wdrożenie spójnej i skutecznej strategii dotyczącej regionów najbardziej oddalonych w pełni wykorzystującej możliwości, które zapewnia art. 349 TFUE, w szczególności w zakresie opracowywania szczegółowych programów i strategii politycznych dotyczących w szczególności innowacji i długoterminowych inwestycji i dostosowanych do potrzeb tych regionów w zakresie zrównoważonego rozwoju; podkreśla konieczność prowadzenia ścisłej współpracy z władzami regionalnymi regionów najbardziej oddalonych i z zainteresowanymi stronami; wzywa w związku z tym instytucje Unii, by wspólnie z władzami regionalnymi regionów najbardziej oddalonych otworzyły nowy rozdział w stosunkach między UE a regionami najbardziej oddalonymi;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

11. z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji dotyczące odnowionej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych, która zostanie przyjęta najpóźniej pod koniec 2017 r.; apeluje do Komisji o zawarcie w swojej strategii szczegółowego podejścia do regionów najbardziej oddalonych, a także strategicznych ram ukierunkowanych na zaspokajanie potrzeb w zakresie inwestycji, wraz z dokładnymi, osiągalnymi i podlegającymi ocenie celami; wzywa Francję, Hiszpanię i Portugalię do wspierania w jeszcze większej mierze ich regionów najbardziej oddalonych;
12. przypomina, że art. 349 TFUE umożliwi regionom najbardziej oddalonym korzystanie z nieograniczonej w czasie i niezmnijającej się pomocy operacyjnej, przyznawanej w oparciu o uproszczone procedury, w celu kompensowania dodatkowych kosztów, które muszą one ponosić; przypomina, że odstępstwa te dotyczą zarówno unijnych instrumentów finansowych, jak i pomocy państwa;
13. podkreśla konieczność zapewnienia długotrwałego charakteru wprowadzanych narzędzi, przepisów i odstępstw w celu zapewnienia stabilności sprzyjającej strukturalnemu rozwojowi regionów najbardziej oddalonych, z uwzględnieniem dokonanych ocen;
14. wzywa Komisję, by sporządziła szczegółowy bilans podejścia do regionów najbardziej oddalonych oraz zbadała sytuację gospodarczą i społeczną w każdym regionie najbardziej oddalonym, aby zapewnić lepsze osiągnięcie celów europejskiej polityki rozwoju regionalnego, w szczególności w dążeniu do nadrobienia opóźnień i zapewnienia zrównoważonego rozwoju, tak aby umożliwić regionom najbardziej oddalonym zbliżenie się do średniego europejskiego poziomu rozwoju;
15. wzywa Komisję do wzmocnienia koordynacji między poszczególnymi dyrekcjami generalnymi w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem zainteresowania regionów najbardziej oddalonych, aby zapewnić odpowiednie traktowanie problematyki regionów najbardziej oddalonych w unijnych obszarach polityki i strategiach; podkreśla w tym kontekście decydującą rolę Sekretariatu Generalnego umożliwiającą zapewnienie należytego stosowania art. 349 TFUE, zważywszy na fakt, że dostosowywanie polityki Unii Europejskiej do szczególnych uwarunkowań regionów najbardziej oddalonych wymaga podejmowania decyzji na najwyższym szczeblu politycznym;

Polityka rolna

16. przyjmuje z zadowoleniem niedawno opublikowane sprawozdanie Komisji (COM(2016)0797), w którym sformułowano wniosek, że ogólne wyniki programów POSEI (w latach 2006–2014) są pozytywne, stwierdza się, że program ten ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania produkcji regionów najbardziej oddalonych i że jest on zgodny z nowymi celami wspólnej polityki rolnej (WPR), a także zaleca się utrzymanie obowiązującego obecnie rozporządzenia podstawowego, przy czym należy pamiętać, że może zaistnieć konieczność wprowadzenia dostosowań w budżecie na skutek wejścia w życie umów o wolnym handlu, które wywierałyby poważny wpływ lub mogły wywrzeć poważny wpływ na produkty regionów najbardziej oddalonych;
17. uważa, że od momentu utworzenia POSEI okazał się prawdziwym sukcesem;
18. popiera wniosek ze sprawozdania Komisji, w którym postulowano, by wzmocnić pierwotną strukturę programu POSEI, tak by zapobiec ryzyku porzucenia produkcji rolnej i negatywnym skutkom, jakie mogłyby to wywrzeć na zatrudnienie, środowisko naturalne i wymiar terytorialny regionów najbardziej oddalonych;
19. uważa, że należy udzielić lepszego wsparcia dywersyfikacji produkcji w regionach najbardziej oddalonych oraz wprowadzić działania ukierunkowane na rozwiązywanie kryzysów rynkowych, z którymi borykają się niektóre sektory, zwłaszcza sektor produkcji pomidorów i sektor hodowli bydła, oraz na ułatwianie rozwoju drobnej produkcji, takiej jak produkcja związana z wyrobami mleczarskimi;
20. przypomina, że w kolejnych reformach wspólnej organizacji rynków produktów rolnych (WORR) w niewystarczający sposób uwzględniono specyfikę regionów najbardziej oddalonych, oraz apeluje o to, by była ona lepiej uwzględniana w przyszłości;
21. stwierdza, że zniesienie systemu kwot i cen gwarantowanych zapoczątkowane w ramach reformy wspólnej organizacji rynku cukru z 2005 r. osłabia pozycję producentów trzciny cukrowej z regionów najbardziej oddalonych; podkreśla konieczność utrwalenia wszystkich specyficznych instrumentów wprowadzonych na mocy art. 349 TFUE, aby zapewnić trwałą konkurencyjność tej branży; domaga się wprowadzenia mechanizmu wsparcia plantatorów trzciny cukrowej na wypadek spadku światowych cen cukru;
22. wzywa Komisję do uwzględniania kluczowego znaczenia produkcji mleczarskiej na Azorach, do utrzymania wsparcia dla producentów oraz do opracowania środków dodatkowych na wypadek kryzysu rynkowego;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

23. przypomina, że produkcja bananów odgrywa istotną rolę w strukturze społeczno-gospodarczej niektórych regionów najbardziej oddalonych; apeluje zatem o utrzymanie i, w stosownych przypadkach, o zwiększenie wsparcia dla producentów;
24. wzywa Komisję do wprowadzenia w stosowanych przez nią metodach wykrywania kryzysów rynkowych i zarządzania nimi w poszczególnych sektorach rolnictwa – takich jak produkcja bananów, cukru, rumu, rybołówstwo czy mleczarstwo, wraz z Europejskim Centrum Obserwacji Rynku Mleka – dokładnej definicji kryzysu rynkowego w regionach najbardziej oddalonych oraz do dostosowania wykorzystywanych wskaźników do rzeczywistych warunków w tych regionach;
25. ubolewa, że różnica w systemach stosowanych do celów certyfikacji „ekologicznej” między państwami trzecimi a państwem członkowskim Unii powoduje zakłócenie konkurencji na tym rynku ze szkodą zarówno dla producentów europejskich prowadzących działalność w regionach najbardziej oddalonych, jak i dla konsumentów europejskich wprowadzanych w błąd co do rzeczywistych warunków, w których wytwarzane są te produkty; apeluje w związku z tym, aby w ramach trwających negocjacji dotyczących przyszłych norm europejskich w dziedzinie produkcji i etykietowania produktów ekologicznych zastąpić obecnie obowiązujący system równoważności systemem zgodności, aby zapewnić uczciwą konkurencję między regionami najbardziej oddalonymi a państwami trzecimi;
26. uważa, że konieczne jest przyjęcie na podstawie art. 349 TFUE ram prawnych dotyczących produktów opatrzonych etykietą „produkt ekologiczny” oraz ram prawnych w dziedzinie środków sanitarnych i fitosanitarnych, które to ramy uwzględniałyby charakterystykę rolnictwa regionów najbardziej oddalonych w kontekście uwarunkowań klimatu tropikalnego;
27. wzywa Komisję, aby zachęcała rolników w regionach najbardziej oddalonych do promowania swoich produktów wysokiej jakości przez wspieranie stosowania logo regionów najbardziej oddalonych, a także innych form certyfikacji jakości;
28. podkreśla, że zróżnicowanie produktów i specjalizacja mogą pobudzać i w jeszcze większym zakresie wspierać lokalną produkcję, przetwórstwo i sprzedaż środków spożywczych, zmniejszając tym samym istniejące rozbieżności między regionami najbardziej oddalonymi a innymi regionami UE;
29. podkreśla w interesie spójności polityki, że podjęte w regionach najbardziej oddalonych starania mające na celu unowocześnienie i zwiększenie konkurencyjności ich sektorów działalności nie mogą być kwestionowane w wyniku umów o wolnym handlu zawieranych przez UE z państwami trzecimi;

Polityka handlowa Unii Europejskiej

30. przypomina, że zgodnie z art. 207 ust. 3 TFUE należy zapewnić zgodność „umów będących przedmiotem rokowań [z państwami trzecimi] z wewnętrznymi politykami i zasadami Unii”;
31. stwierdza, że duża liczba umów handlowych z państwami trzecimi, w tym z największymi na świecie producentami bananów i cukru, zmienia poziomy udziału w rynku, wywiera presję cenową i zagraża konkurencyjności wspólnotowych producentów tych produktów spożywczych;
32. uważa w związku z powyższym, że polityka handlowa UE nie powinna stanowić zagrożenia dla sektorów regionów najbardziej oddalonych, ponieważ odgrywają one znaczącą rolę na poziomie gospodarczym, społecznym i środowiskowym;
33. zachęca, aby w negocjacjach handlowych prowadzonych przez Unię brano od tej pory pod uwagę specyfikę regionów najbardziej oddalonych oraz produkty wrażliwe z tych regionów, a zwłaszcza banany, cukier, rum, pomidory czy też produkty rybołówstwa;
34. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poświęcenia należytej uwagi i wykazania się czujnością w obronie interesów regionów najbardziej oddalonych podczas negocjacji dotyczących Brexitu;
35. wzywa Komisję, by zgodnie ze zobowiązaniem podjętym w swoim komunikacie z dnia 20 czerwca 2012 r. dołączała do projektów umów handlowych, takich jak umowy o partnerstwie gospodarczym, oceny skutków, w których w odpowiednich przypadkach należy uwzględnić wymiar dotyczący regionów najbardziej oddalonych, oraz, by oceny te obejmowały wpływ na regiony najbardziej oddalone w aspekcie środowiskowym, społecznym, gospodarczym i terytorialnym; apeluje, aby w ramach ocen skutków mierzono również łączne skutki, które umowy handlowe wywierają na regiony najbardziej oddalone;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

36. ubolewa, że nie przeprowadzono dotychczas żadnego badania dotyczącego skutków umów o wolnym handlu w sektorach rolnych regionów najbardziej oddalonych; ubolewa również, że regiony najbardziej oddalone nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu Komisji Europejskiej z dnia 15 grudnia 2016 r. dotyczącym łącznego wpływu umów handlowych, przy czym było to sprzeczne z wymogami regulacyjnymi przewidzianymi przez POSEI;

37. wzywa do uwzględniania w politykach handlowych UE utrudnień konkurencyjnych, jakie napotykają regiony najbardziej oddalone; wzywa do utrzymania barier taryfowych i pozataryfowych w przypadkach, gdy są one niezbędne, by chronić produkcję regionów najbardziej oddalonych, oraz do skutecznego stosowania klauzul ochronnych i mechanizmów stabilizacji w przypadku narażenia lub poważnego ryzyka narażenia produktów z regionów najbardziej oddalonych;

38. podkreśla granice zasady równorzędności, zwłaszcza w odniesieniu do produktów rolnictwa ekologicznego, umożliwiającej wwożenie do Unii Europejskiej pochodzących z państw trzecich produktów, które nie są zgodne ze wszystkimi wymogami europejskimi; apeluje o bezzwłoczne rozpoczęcie stosowania zasady zgodności i o wzmocnienie środków kontroli;

39. zachęca do promowania roli regionów najbardziej oddalonych w polityce zewnętrznej Unii Europejskiej wobec krajów sąsiadujących, aby umocnić politykę zewnętrzną w dziedzinie walki z ubóstwem, zrównoważenia środowiskowego, wzmocnienia demokracji, wymiany kulturowej i równouprawnienia płci;

Zrównoważona polityka morska, rybołówstwa i „niebieskiego” wzrostu

40. przypomina, że art. 349 TFUE przewiduje, że Komisja może zaproponować specyficzne środki dla regionów najbardziej oddalonych, także w zakresie strategii politycznych związanych z rybołówstwem;

41. zwraca się do Komisji o rozważenie ustanowienia systemu wsparcia na rzecz zrównoważonych połowów w regionach najbardziej oddalonych na podstawie art. 349 TFUE, w świetle działań podejmowanych w sektorze rolnictwa w ramach programu POSEI;

42. wzywa Komisję i Radę do wdrożenia wszystkich zaleceń określonych w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie zarządzania flotami rybackimi w regionach najbardziej oddalonych⁽¹⁾;

43. wzywa UE do przekształcenia się wraz z regionami najbardziej oddalonymi w światową potęgę morską;

44. podkreśla, że zarówno bogactwo, które stanowią oceany, jak i obecne oraz przyszłe postępy technologiczne są w stanie stwarzać zupełnie nowe możliwości wzrostu dla regionów najbardziej oddalonych; uważa, że zrównoważony „niebieski” wzrost stanowi szansę na zniwelowanie nierówności strukturalnych, które istnieją między regionami najbardziej oddalonymi a Europą kontynentalną, oraz że wzrost ten może przyczynić się do uczynienia z regionów najbardziej oddalonych epicentrum przyszłej polityki europejskiej;

45. przypomina, że ze względu na położenie regiony najbardziej oddalone zajmują ważne miejsce w zarządzaniu morskim, zarządzaniu wodami przybrzeżnymi, zwalczaniu nielegalnych połowów i poprawie bezpieczeństwa transportu;

46. zachęca Unię i zainteresowane państwa członkowskie do dalszego inwestowania w obszarze mórz i oceanów, w szczególności na rzecz regionów najbardziej oddalonych, w celu zapewnienia zrównoważonego, skutecznego rozwoju gospodarczego ich wyłącznych stref ekonomicznych;

47. przyjmuje z zadowoleniem zaproponowane przez Komisję badanie potencjału zrównoważonego „niebieskiego” wzrostu w regionach najbardziej oddalonych i apeluje, by uruchomiono konkretny europejski program skierowany do regionów najbardziej oddalonych, między innymi w dążeniu do sprostania wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, badań morskich i biogospodarki; podkreśla, że niektóre działania, takie jak wydobycie ropy naftowej i gazu ze złóż podmorskich oraz poszukiwanie minerałów w złożach głębokomorskich, mogą wywierać poważny wpływ na wrażliwe obszary morskie oraz szkodzić gatunkom morskim i wrażliwym ekosystemom;

48. przypomina o znaczeniu morskich obszarów chronionych w regionach najbardziej oddalonych;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte tego dnia, P8_TA(2017)0195.

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

Polityka spójności

49. przypomina, że na mocy art. 349 TFUE przewiduje się szczególny dostęp regionów najbardziej oddalonych do funduszy strukturalnych i że tym samym wszystkie regiony najbardziej oddalone powinny być traktowane jak „regiony najsłabiej rozwinięte”; wyraża uznanie i przyjmuje z zadowoleniem środki na rzecz regionów najbardziej oddalonych przewidziane przez Komisję w serii czterech komunikatów w sprawie regionów najbardziej oddalonych (w latach 2004, 2007, 2008 i 2012); podkreśla znaczenie wsparcia finansowego ze strony UE dla wszystkich regionów najbardziej oddalonych, które wynosi 13 mld EUR na lata 2014–2020;

50. ponownie stwierdza, że polityka spójności musi pozostać jednym z podstawowych instrumentów działania europejskiego po 2020 r., zwłaszcza w odniesieniu do regionów najbardziej oddalonych, w których różnice regionalne są jeszcze bardziej widoczne;

51. biorąc pod uwagę zasadę pomocniczości i obowiązki ciężące na państwach członkowskich, wzywa te ostatnie do pełnego wdrożenia wymogów wstępnych, zwłaszcza w zakresie inwestycji w dziedzinach należących do ich kompetencji, aby umożliwić osiąganie większej skuteczności unijnych funduszy i strategii politycznych w regionach najbardziej oddalonych;

52. stwierdza, że w kolejnym okresie programowania w ramach koncentracji tematycznej dotyczącej regionów najbardziej oddalonych można by przewidzieć większą elastyczność w definiowaniu niektórych z ich osi priorytetowych na potrzeby korzystania z funduszy strukturalnych, wówczas gdy celem jest zrównoważony rozwój; apeluje, by utrzymać dotacje budżetowe przyznawane regionom najbardziej oddalonym, wyrównania dodatkowych kosztów, a także wszystkie należycie uzasadnione odstępstwa, które mają na celu zrównoważenie słabości strukturalnych tych regionów;

53. domaga się ścisłego zastosowania w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF) kryteriów zdefiniowanych w ogólnym rozporządzeniu w sprawie funduszy dla ustalania kopert finansowych;

54. przypomina o wspólnym celu podwójnej integracji regionów najbardziej oddalonych; apeluje, by bardziej szczegółowo opracować całość mechanizmów służących współpracy transgranicznej między regionami najbardziej oddalonymi, krajami i terytoriami zamorskimi oraz państwami trzecimi należącymi do otoczenia geograficznego tych regionów oraz by uruchomić te mechanizmy, zwłaszcza dzięki utrzymaniu i udoskonaleniu synergii narzędzi prawnych i finansowych przewidzianych w rozporządzeniach w sprawie EFR i EFRR;

55. podkreśla, że należy dostosować strategię europejskiej współpracy terytorialnej, aby złagodzić ich negatywny wpływ na regiony w związku z ich oddaleniem oraz by promować współpracę;

56. zaleca, by poświęcić większą uwagę wdrażaniu Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) w regionach najbardziej oddalonych, regionach najmniej rozwiniętych i najbardziej odizolowanych;

57. mając na względzie stopę bezrobocia wśród młodzieży w regionach najbardziej oddalonych, przypomina o konieczności zintensyfikowania działań UE służących wsparciu i szkoleniu młodzieży w regionach najbardziej oddalonych, w szczególności za pośrednictwem inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;

58. przypomina, że najważniejszym funduszem w dziedzinie szkolenia i zatrudnienia jest Europejski Fundusz Społeczny (EFS); w związku ze strukturalnym charakterem bezrobocia i jego krytycznymi poziomami w regionach najbardziej oddalonych oraz na podstawie art. 349 TFUE, który przyznaje tym regionom prawo do szczególnego dostępu do funduszy strukturalnych, wzywa Komisję do ustanowienia dodatkowej pomocy w ramach EFS, aby wspierać zdolność do zatrudnienia, mobilność i szkolenie w regionach najbardziej oddalonych;

59. podkreśla, że należy wdrażać strategię badań i innowacji na potrzeby inteligentnej specjalizacji (RIS3) w regionach najbardziej oddalonych, ponieważ stanowią one kluczowy element wdrażania polityki spójności;

60. przypomina o znaczeniu lokalnych instrumentów rozwojowych, takich jak rozwój lokalny kierowany przez społeczność i zintegrowane inwestycje terytorialne w ramach podejścia oddolnego, które pozwalają reagować na lokalne wyzwania strukturalne, a jednocześnie sprzyjają przejmowaniu odpowiedzialności przez społeczności lokalne; wzywa zatem Komisję i odpowiednie państwa członkowskie do zbadania sposobów wzmocnienia wykorzystania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność jako elastycznej i innowacyjnej odpowiedzi na potrzebę dostosowania wyrażaną przez regiony najbardziej oddalone;

61. podkreśla konieczność uwzględnienia różnic demograficznych w regionach najbardziej oddalonych jako czynnika determinującego przy tworzeniu ich strategii politycznych, zwłaszcza w dziedzinie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

Polityka konkurencji i pomoc państwa

62. przypomina, że art. 349 TFUE stanowi, iż Komisja może proponować specyficzne środki dla regionów najbardziej oddalonych, w szczególności w zakresie polityk celnych i handlowych, polityki fiskalnej, stref wolnocełowych, warunków zaopatrzenia w surowce i dobra konsumpcyjne pierwszej potrzeby i pomocy państwowej;

63. przypomina ponadto, że art. 107 ust. 3 TFUE stanowi, iż za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów najbardziej oddalonych ze względu na ich sytuację strukturalną, gospodarczą i społeczną;

64. wzywa Komisję do oparcia się w większej mierze na art. 107 ust. 3 lit. a) i art. 349 TFUE w wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa i systemie przewidzianym w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych, aby sprzyjać gospodarczemu i społecznemu rozwojowi regionów najbardziej oddalonych oraz zadbać o to, by były one brane pod uwagę w większym stopniu;

65. podkreśla, że z uwagi na oddalenie i niewielki rozmiar ich rynków, zwiększenie odstępstw od stosowania prawa konkurencji uzyskanych na podstawie art. 349 i art. 42 TFUE nie jest w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi ani zachwiać równowagi na rynku wewnętrznym;

66. ubolewa, że początkowe propozycje zmierzające do uproszczenia ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych oraz wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa nie miały od początku i w późniejszym okresie na celu dostosowania zasad dla regionów najbardziej oddalonych z zamiarem zapewnienia w skuteczny sposób ich rozwoju gospodarczego i społecznego;

67. wzywa Komisję do intensyfikacji podejmowanych przez nią działań na rzecz zwalczania w regionach najbardziej oddalonych dużych monopolii, które przyczyniają się do wzrostu kosztów życia dla lokalnej ludności, w szczególności w sektorach produktów importowanych stanowiących konkurencję dla rozwoju lokalnej gospodarki, energetyki, transportu i telekomunikacji;

68. zwraca się do Komisji o przedłużenie na okres po roku 2020 zwolnień podatkowych dla regionów najbardziej oddalonych w oparciu o szczegółową ocenę ich sytuacji, przy jednoczesnym zapewnieniu postępu na drodze do sprawiedliwych i skutecznych systemów podatkowych oraz do wzmożenia walki z oszustwami podatkowymi w Unii i w państwach trzecich;

69. ostrzega przed takimi praktykami handlowymi jak traktowanie niektórych rynków jak rynki zbytu dla nadwyżek towarów, co może zaburzać równowagę na wyspiarskich mikrorynkach lokalnych gospodarek;

Badania naukowe, ochrona środowiska, edukacja, kultura, transport, energia i telekomunikacja

70. przypomina, że art. 349 TFUE stanowi, iż Komisja może zaproponować specyficzne środki dla regionów najbardziej oddalonych, także w zakresie warunków dostępu do programów horyzontalnych Unii;

71. uważa, że w ramach programów horyzontalnych Unii należy przewidzieć szczególne warunki dostępu dla regionów najbardziej oddalonych, aby zapewnić ich faktyczny udział oraz by atuty tych regionów mogły zostać docenione, w szczególności w ramach programu „Horyzont 2020”, LIFE, COSME, Kreatywna Europa itd.;

72. zwraca się do Komisji o skuteczne włączenie regionów najbardziej oddalonych do transeuropejskich sieci transportowych, energetycznych i telekomunikacyjnych;

73. przypomina o konieczności uznania trwałej samowystarczalności energetycznej regionów najbardziej oddalonych za priorytet; podkreśla, że regiony najbardziej oddalone czerpią wiele korzyści związanych z rozwojem w obszarze energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej i gospodarki o obiegu zamkniętym;

74. wskazuje na istotny potencjał rozwijania działań w obszarze badań i innowacji dla trwałego i zrównoważonego rozwoju; wzywa do zapewnienia regionom najbardziej oddalonym optymalnego dostępu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz do programu „Horyzont 2020” w celu usprawnienia komunikacji między uniwersytetami, ośrodkami badań naukowych i innowacyjnymi przedsiębiorstwami tych regionów, tak aby stały się one atrakcyjnymi terytoriami, które są w stanie promować lepszą komunikację między obywatelami i instytucjami, nie tylko w obrębie regionów najbardziej oddalonych, lecz również z kontynentem europejskim, krajami i terytoriami zamorskimi i państwami trzecimi;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

75. przypomina centralną rolę, którą małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) odgrywają w regionach najbardziej oddalonych na rzecz rozwoju gospodarczo-społecznego; wzywa zatem Komisję, aby w większym stopniu uwzględniła sytuację regionów najbardziej oddalonych w programach COSME czy w programie Unii na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI);

76. uważa, że wymiana i współpraca między regionami najbardziej oddalonymi a ich sąsiadującymi państwami trzecimi w dziedzinach badań i innowacji, kultury i kształcenia powinna być promowana w jeszcze większym zakresie w celu wspierania ich integracji regionalnej;

77. przyjmuje z zadowoleniem fakt, iż nowy program Erasmus+ promuje mobilność studentów i młodych przedsiębiorców z regionów najbardziej oddalonych dzięki zapewnianiu im maksymalnej pomocy finansowej; wzywa do włączenia podobnych przepisów do programu „Kreatywna Europa”; pragnie jednak, aby charakterystyczne cechy wspólne regionów najbardziej oddalonych były w większym stopniu brane pod uwagę w ramach programu Erasmus, zwłaszcza przez promowanie wymian wewnętrznych między regionami najbardziej oddalonymi; ubolewa, że mimo iż motyw 37 rozporządzenia w sprawie programu Erasmus+ stanowi, że „w trakcie realizacji Programu należy uwzględnić ograniczenia wynikające z odległego położenia regionów najbardziej oddalonych w Unii oraz KTZ”, kwoty świadczeń na pokrycie kosztów mobilności w ramach programu Erasmus są często niewystarczające w stosunku do rzeczywistych kosztów podróży na kontynent studentów biorących udział w programie pochodzących z regionów najbardziej oddalonych;

78. zwraca się do Komisji o rozszerzenie zakresu stosowania nowego narzędzia na rzecz mobilności osób młodych „Move2Learn, Learn2Move” na obywateli europejskich mieszkających w regionach najbardziej oddalonych, a także o dostosowanie kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów zaproponowanego im środka transportu do rzeczywistych kosztów związanych z podróżą między regionami najbardziej oddalonymi a Europą kontynentalną; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o nieograniczaniu tego narzędzia jedynie do transportu kolejowego, co w gruncie rzeczy wykluczałoby z zakresu jego stosowania młode osoby z terytoriów zamorskich;

79. zauważa, że program Natura 2000 nie ma zastosowania do regionów najbardziej oddalonych Francji, podczas gdy dysponują one niezwykłą różnorodnością biologiczną, choć szczególnie wrażliwą ze względu na skutki zmiany klimatu; wzywa zatem do wdrożenia pozytywnych szczególnych środków ochrony oraz do utrwalenia działania przygotowawczego systemu BEST przez stworzenie trwałego mechanizmu służącego finansowaniu projektów w dziedzinie różnorodności biologicznej, podkreślania wartości usług ekosystemowych i przystosowania się do zmiany klimatu na terytoriach zamorskich UE;

80. proponuje przeprowadzenie oceny skutków w odniesieniu do możliwości objęcia siecią „Natura 2000” francuskich regionów najbardziej oddalonych, aby określić narzędzia najlepiej dostosowane do ochrony różnorodności biologicznej i środowiska naturalnego w tych regionach;

81. przypomina, że w przeglądzie śródkresowym europejskiej strategii ochrony różnorodności biologicznej opublikowanym przez Komisję w październiku 2015 r. i wspomnianym przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w sprawozdaniu specjalnym nr 1/2017 stwierdzono, że chociaż od 2011 r. odnotowano znaczne postępy w realizacji działań w ramach celu 1, najistotniejszymi wyzwaniami pozostawały ukończenie sieci morskiej obszarów chronionych Natura 2000, zapewnienie skutecznego zarządzania obszarami Natura 2000 i niezbędnych środków finansowych na wsparcie sieci Natura 2000, które to wyzwania stanowią ważne czynniki dla regionów najbardziej oddalonych;

82. przypomina, że Europejski Trybunał Obrachunkowy w sprawozdaniu specjalnym nr 1/2017 stwierdził, iż żeby w większym stopniu przyczynić się do realizacji ambitnych celów ustanowionych w ramach unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., państwa członkowskie muszą poczynić znaczne postępy, a Komisja musi zintensyfikować swoje działania;

83. przypomina, że Europejski Trybunał Obrachunkowy w sprawozdaniu specjalnym ze stycznia 2017 r. stwierdził, iż „należy dołożyć starań, by wdrożyć sieć Natura 2000 z pełnym wykorzystaniem jej potencjału”;

84. przypomina, że poprawa dostępu do internetu musi odgrywać rolę w spójności terytorialnej, w promowaniu równego traktowania, tworzeniu zatrudnienia i poprawie warunków życia mieszkańców regionów najbardziej oddalonych;

85. wzywa Komisję do uwzględnienia specyfiki regionów najbardziej oddalonych w pracach poświęconych zagadnieniom związanym z zasięgiem sieci cyfrowej;

Czwartek, 6 lipca 2017 r.

86. apeluje o stworzenie specyficznego programu wzorowanego na „POSEI” dla sektora transportu, aby wspierać spójność terytorialną, społeczną i gospodarczą tych regionów oraz aby ograniczyć wyspiarski lub podwójnie wyspiarski charakter niektórych regionów najbardziej oddalonych; podkreśla, że ten program powinien przewidywać wsparcie dla transportu osób i towarów między regionami najbardziej oddalonymi a kontynentem, wewnątrz tych regionów oraz między tymi regionami położonymi blisko siebie, takimi jak Azory, Madera i Wyspy Kanaryjskie; podkreśla, że program ten powinien również wspierać handel między tymi regionami;

87. podkreśla, że regiony najbardziej oddalone są uprzywilejowanymi regionami turystycznymi, dlatego konieczne są inwestycje w sieć transportową o wysokiej jakości i po przystępnych cenach, zwłaszcza w kontekście rynku wewnętrznego;

88. wzywa Unię Europejską do zdecydowanego zaangażowania się w internacjonalizację dostępu do regionów najbardziej oddalonych przez stworzenie infrastruktury i dróg transportu służących połączeniu tych regionów z kontynentem europejskim, sąsiadującymi państwami trzecimi i resztą świata;

89. zwraca się o wprowadzenie w regionach najbardziej oddalonych rzeczywistej europejskiej strategii przemysłowej przyczyniającej się do powstawania miejsc pracy niezagrożonych delokalizacją i opartej na zdolności przedsiębiorstw do trwałego zakorzenienia w gospodarce lokalnej;

90. uważa, że regiony najbardziej oddalone stanowią uprzywilejowane obszary dla wdrażania projektów pilotażowych, których działania należy stosować przekrojowo w różnych państwach członkowskich;

o

o o

91. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, państwom członkowskim i ich regionom, a także Komitetowi Regionów.
